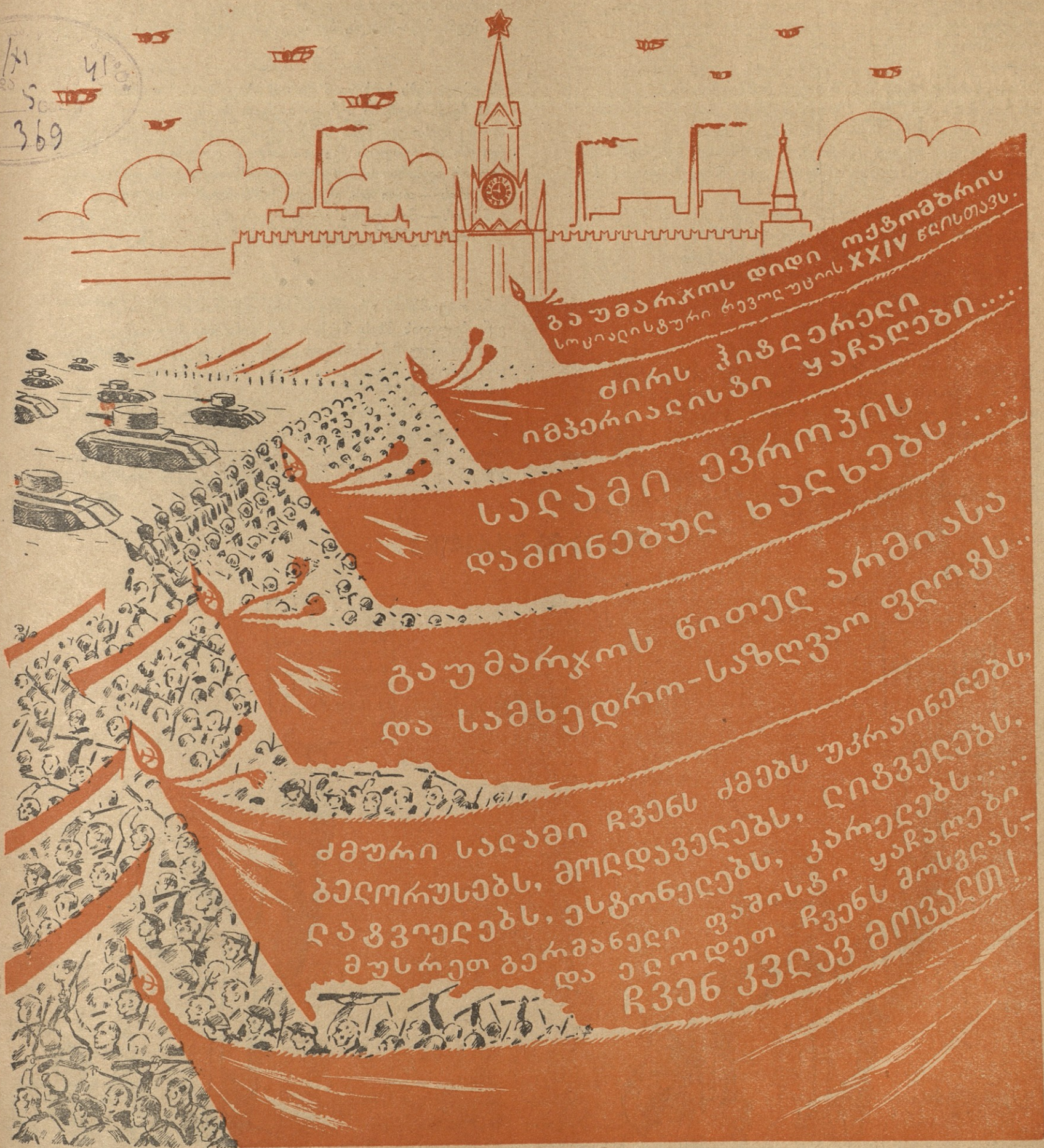

ნ ი ა ნ ბ ი

გამოცემის
გეგმვა

დიად ოქტომბრის ოცდაოთხ წლისთავს
კლდეხავით მტკიცედ შეხვდა ქვეყანა,
ბელადის სიტყვამ მტერთან ბრძოლაში
მილიონები გამოიყვანა.

და ვინც ფაშისტა უღლის ქვეშ მოჰყვა,
არ მოუხაროს ვერაგ მტერს ქელი —
მოსპობს ფაშისტებს ჩვენი არმია, —
ურყევი არის დღეს ეს იმედი.

სამშობლოს იცავს ხალხი მედგარი
ერთი შეგნებით, გრძნობით და აზრით, —
— სიკვდილი მტერს და დასამარება!
მტერს გაცოფებულს შურით და ბრაზით.

საოქტომბრო

კაცობრიობის დიდების და სიხარულის მთესველო,
მსოფლიოს მეექვსედზედა, მზის ნათელ სხივთა მკვესელო,
ჩაგრულთა ბედნიერების დიადი დროშის გამშლელო,
ხალხთა ბორკილის მსხვრეველო და მეფის ტახტის დამშლელო!
კრემლის ურყევი კოშკების მწვერვალთა სიმაღლიდანა,
უჭკნობი სიხარულისა, შენ შესძელ ქოხში მიტანა,
სიმღერას ძალა შენ მიეც, შრომას-უშრეტი ხეავია,
შეჭმენ სიმტკიცე ქვეყნისა — მანამდე უნახავია,
ლენინ-სტალინის გულის ცეცხლს, მათს სიძნეს ფოლადისასა.
შენგან აღმართულ აღამად ვხედავთ, ვით ნათელს დღისასა.

შენ აღფრთოვანებ მშრომელებს, გულს ამჟღავნებ მტრისასა,
დიდება ოცდაოთხ წლისთავს — დიადი ოქტომბრისასა,
ბრწყინვალე თარიღს, დიდება და აღტაცება მარადი,
მიიღე ჩვენი სიმტკიცის მეოცდაოთხე პარადი.

*
* *

თუმც შენსა ზეიმს წლებანდელს, სხვა პირობებში ვატარებთ,
მაგრამ მას მაინც სხივკარბი მზის მოსვლის ზეიმს ვადარებთ,
რადგან სამშობლოს თავისი დიადი ვალის შეგნება,
დღეს უფრო მეტის სიმტკიცით აქვს და ყოველთვის ექნება.

დღეს, როცა მტერი ვერაგი ჩვენი ოჯახის ალაყაფს,
თოფის კონდახს სცემს, მოიწევს, და გვემუქრება ამაყად,

როცა ჩვენს ნაშენს, ნაოფლარს, ჩვენს მყუდროებას და შვებას,
უპირებს პირცოფიანი შავბნელ უფსკრულში ჩაშვებას,
და ჩვენს მიწა-წყალს, ჩვენს ყანებს, ჩვენს ბაღებს, მთებს და
ველებსა,

ის უპოტინებს სისხლიან ვერაგ მტაცებლის ხელებსა,
როს ჩვენს ბაღაში მყარლ დინგით მოიწევს ველურ ტახტით,
(თუმც ჩვენი ჯავშნის სიმაგრეს ასკდება უნდილ კვახივით),
როგორ არ აღსდგეს ქვეყანა მთლიან ფოლადის კლდესავით,
ვით არ აღმართოს მახვილი — მტრისათვის განალესავი,
ვინ არის — თავი არ დასდოს სამშობლოს დასაცავად,
ვინ არის — მომხდურს არ დახვდეს ამდგარი რისხვის ზეავად,
ვინ არის დუშმანს დილის მზე არ ჩაუსვენოს შავად?

*
* *

განა ოქტომბრის გრივალში არა გეწრთობია გულია?
განა ბელადის მზის შუქით არ აგვნთებია სულია?
განა მოსეულ მტრებისთვის ჯერ არ გვიღეწავს მახვილი,
განა ცას არა სწვდენია აწ ჩვენი ძლევის ძახილი?
ყოველთვის ჩვენი სიმტკიცე, სიმტკიცეს ჰგავდა კლდისასა,
დღეს უფრო მჭიდრო რიგებით ვლეწავთ ურდოებს მტრისასა,
ცოფიან ფაშიზმს დაუფხოვთ იმ შუქს ნათელი დღისასა,
და გამარჯვების სიმღერით დროშებს აღმართავთ მზისასა,
ბრწყინვალე ზეიმს გადვიხდით, ბრწყინვალე ოქტომბრისასა.

ზარსადანი

აღთქმა და შესრულება

ნახ. დონისა

1940 წლის 7 ნოემბერს.

კატაქი:
მე ივნიის
უაღიბ მანა
ბურაბუიკ
ოთხიერიონ-
ნახვარი ფა-
ზისტი ჰარის-
ჰატი.

1941 წლის 7 ნოემბერს.

გაყვანილი იმედი

ფინელმა გენერლებმა აგვისტოში ლენინგრადის აღების იმედით განაცხადეს, რომ სექტემბრის 1-ლ რიცხვებში სასტუმრო „ასტორიაში“ შესდგება გაერთიანებული ბანკეტი ბატონ გერმანელთა და ფინელ ოფიცრებისათვის. ლენინგრადის გმირმა დამცველებმა ჩაფუშეს მათი იმედი.

გაზეთებიდან.

მანერჰეიმმა იფიქრა ლენინგრადს ვესტუმრებო და შემდეგ მოსკოვისაკენ სიამით დავიძრებო!

იფიქრა და შესაფერი გასცა ბრძანება „ბრძნულია“, სიქვა დადგა ჟამი ქეიფის, არ დაიჩაგროთ გულია

რასაცა შესჭამთ თქვენია, რაც არა დაკარგულია, იცოდეთ პირველ სექტემბერს ზეიმი დანიშნულია,

გენერალი ფონ ლეები თავის ამაღლა-კრებულით ლენინგრადს შემოპრძანდება უფლისგან მირონცხებული

ჩვენც დატვირთული ნივთებთა ასეულ ჯოჯოკედებულით სასტუმრო „ასტორიაში“ შევხვდებით გამარჯვებულნი.

გადავკრავთ სადღეგრძელოებს პირველად ფიურერისას, რომლისგან დამსახურებით ლოცვა-კურთხევა გვეღირსა

შემდეგ შექებას დავიწყებთ არიელთ ულვაშ-წვერისას ბოლოს ჩვენც მოგვისხენებენ დამცველთ ფინელთა ერისას.

ფიქრი სხვა არის, საქმე სხვა, შუაა დიდი ზღვარია, და ბაჭი-ბუჭა გენერალს თავს დასცეს შიში ზარია.

დ. ჯავახიშვილი

მეცლა

გერმანიაში მოსახლეობის უმრავლესობა გაზეთებს არ კითხულობს, რათა თავი აარიდონ ჰებელსის ჭორებს.

ნახ. ს. ნადარეიშვილისა

იარაღი
ბიზლიროთქა

გაზეთის გამყიდველი (მოქალაქეს) როგორც იქნა დღეს თქვენი სახით პირველი მკითხველი მოვიდა ჩემთან.

— მე გაზეთის მყიდველი გახლავართ და არა მკითხველი. აი, რა დანიშნულებისათვის ვყიდულობ თქვენს გაზეთს...

კავარა მოთხრობები

წამოცდა

„ფიურერთან“ საუზმის დროს გენერალი ბორმიგბერგი იმყოფებოდა, რომელიც სამსახურის საქმეებზე აღმოსავლეთის ფრონტიდან ბერლინში ჩასულიყო. იგი ფიურერის პირად მეგობრად ითვლებოდა და პიტლერს განეზარა მასთან შეხვედრა.

საუზმის დროს სტუმარმასპინძელმა მაგარი სასმელების საკმაო რაოდენობა „გაშინჯეს“ და შეზარხოშებულნი მეგობრულად „აუღურტულდნენ“. ბოლოს ფრონტიც მოიგონეს.

— რომელ ფრონტზე იმყოფებოდი მეტნაწილად? — ჰკითხა „ფიურერმა“.

— სამხრეთ-დასავლეთის.

— როგორ მიდის ჩვენი ჯარების მიერ უკრაინის ათვისების საქმე?

— ჩინებულად: ასი ათასობით ჯარისკაცი სამუდამოდ დარჩა თითოეული ქალაქის მისასვლელგზებთან.

გამოსავალი

გრაფი მუდრეგშტეინი აგარაკზე საკუთარ მდიდრული სასახლის შეკეთებას შეუდგა. გა-

ზაფხულის დღეები იყო. მუშები გაფაციცებით მუშაობდნენ.

— ივლისის პირველ რიცხვებში ყველაფერი მზად უნდა იყოს! — ბრძანა მუდრეგშტეინმა.

— რატომ ჩქარობს მუდრეგშტეინი? — იკითხა ვილაკამ.

— ალბად დიდუცის სტუმრობას მოელის.

— თითონაც ხომ დიდუცია და სხვას რაღად ელოდება ასეთი გულმოდგინებით?

— დიდზე დიდი კაცი უნდა მოვიდეს.

— ვინ?

— არ გაგიგიათ? ამ ზაფხულზე ფიურერი აპირებს ჩამდინიშ დღით მუდრეგშტეინთან სტუმრობას.

— განსაკუთრებული ყურადღება საბანაო აუზს მიაქცევთ. — გააფრთხილა მუდრეგშტეინმა სამუშაოს უფროსი.

— საბანაო აუზი ყველაზე საუკეთესოდ შევაკეთეთ. ფერადი მარმარილო ბოსფორიდან მოტანილ თეთრი მარმარილოს ქვებით უნდა შევცვალოთ. — გააფრთხილა ოსტატი სამუშაოს უფროსმა.

სახლი შეაკეთეს და დარბაზები ხელოვნ-

ბის სხვადასხვა ნიმუშებით მორთეს. აბაზანაც უკვე მზად იყო, მაგრამ ოსტატმა სამუშაოს უფროსს საშინელი ამბავი მოუტანა:

— ხომ იცით ჰერ, აბაზანა რისთვის შევაკეთეთ განსაკუთრებული ზრუნვით?

— ვიცი და თქვენც გაგიმარტეთ რამდენჯერმე: ფიურერს უყვარს ცურვა, ბანაობა...

— დიახ, მეც მაგას ვამბობ... მაგრამ საუბედუროდ ჩვენ გაგვიძნელებდა მისი სურვილის დამკაყოფილება. ჩვენს სოფლის ახლოს ტყეები გაიჩეხა და წყალი, რითაც ჩვენი აუზი მარაგდებოდა, საცხებით დაშრა.

— სხვა წყალი უნდა გამოვიყვანოთ, შორი მაღლობიდან, გააფრთხილეს მუშები.

— შეუძლებელია. ვერ მოვასწრებთ. — ამბობდნენ მუშები.

— აუცილებელია. — თქვა ოსტატმა.

— არ არის საჭირო! — თქვა მოხუცმა მუშამ.

— როგორ ბედავ! ფიურერი გვესტუმრება. თქვენ ხომ იცით, რომ მას უყვარს ბანაობა.

— სისხლში!.. — იყო პასუხი.

ნაზ. გ. ლომიძის

გერმანული ოპიუმის—რა გაზინებს? ჩვენ ყაიღები არ გვეწოთ, გერმანული მხედრები ვართ, მაშ გაიხადე პატი...!

პიგურული რაიონი

(გერმანული ჯარისკაცის დღიურიდან)

მარტინი და წყალ-წყაბა ბულონი. ბილონეზი, თაღლი გულის ამრევილი, განგლის მონაწილე, პიტლერული რაიონი სულ ეს არის ყოველთვის, შიშვლისგან გამაშვარ კუჭთა უფარი ღისკილია.

ჩვენს დაკრით და დაბიკილით ვინ აღრიცხავს საივალეებს, უპატრონოდ პურიან მკედრები ვერ იღირს ვერც საფლავებს. ამას ჰქვია „ელვისები“ სწრაფი „არკიტა“ ჯარის, ფრანტი დღისთავითაა, — „უღმრთელი“ იგი არის.

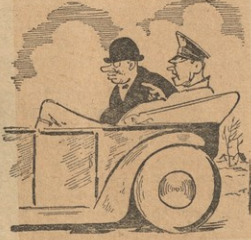
გაღმრთული სავადავლე

გაიხსენეს...

ნაზ. ლომის

— დახ, ეს იყო 1917 წელს, ოქტომბრის დღე, მაშინ სიკვდილს იმით ვაძვრებ, რომ ჩიბის გაქცევა მოვხერხებ...

— მართლმ? რომელი გზით გაიქცეო? — კარგად ვეძარცვებო, დავაყრდნობ და გაიხსენდება...

ნაგავილი

ნორვეგიაში ერთი ასეთი ამბავი შევიდა გლეხის ოჯახში გერმანული ოფიცერი და ოჯახის პატრონს სასმელ-საჭედი მოსთხოვა. — ერთი კილოგრამი პური მხოლოდ, ეს სამ ბავშვზე უნდა გავანაწილო, საღ მავებს სათქვენი პური გინებდა გერმანულ დამსტეს ოჯახის პატრონმა. — ბრავო, რა უფლება გქვია გერმანულ არმიის სურვილს? — იფიცა ოფიცერი და ჯი დახილა. — ჩვენი არმიები ვართ, პატარა გლეხი. — სულელი! — ირონიულად გაისტკა და ერთი წიხლი კიდევ უთავა. — ვის გავგონია, რომ წა ავიღო იფიცს? — ფრანგი, პერი? ფრანგი ხომ გაცილებს იფიცს? — არც ფრანგი! — წიხლითან რაღა დამსტესა. — არც თოფები ცხოველი წიხლი არილი შიპასუბით, პერი, ნუ განრისხდებით და ეს პური თქვენი იყოს. — რატომაც არა, შეიძლება ხოტყა ოფიცერი და რამოდენიმე წიხლი კიდევ მიესცა. — ვირი არ შეიძლება არილი? იმლა გლეხი. — არა, ბრუევი! — განრისხდა იგი და წიხლებს ფიჭუელურა კლავ გაიმოთხა. — რას ბრძანებთ, პერი, ვირი დი გინებთ არილი, იმავ უკეთესად წიხლების ცემა ვინ იტყვს ჩრველმას...

ზი.

პენიკაზა მხარე სინაგოგა

(მე.)

პენიკაზა პენიკაზა მხარე სინაგოგა მუცელზე იყო პალი. ფრანგებში ესტეფა მას ოფიცერი მიჰყავდა. ნაგავი მხარე სინაგოგა მუცელზე იყო პალი. — ხან ადრეა თუც კრიმინალის, ხან ფრანგის იყო ღიჯი. მაგრამ რიცა ის დაქალია, და მიწვევდა გასაიფიცა. გერმანია დაიშალა, ვერა ფიჭუელის ბრავი ნაგავი მხარე სინაგოგა მუცელზე იყო პალი. — არც ოფიცერი, არც იმლა, ადრე დახსნა ხალხს წყევლი. ვაჟის და ცრულის მტერი.

ქალი მიწვევდა ფიჭუელზე, ყოველ ფიჭუელზე ფიჭუელზე, რაც იგი იმლა მხარე სინაგოგა მუცელზე იყო პალი. — ხან ადრეა თუც კრიმინალის, ხან ფრანგის იყო ღიჯი. მაგრამ რიცა ის დაქალია, და მიწვევდა გასაიფიცა. გერმანია დაიშალა, ვერა ფიჭუელის ბრავი ნაგავი მხარე სინაგოგა მუცელზე იყო პალი. — არც ოფიცერი, არც იმლა, ადრე დახსნა ხალხს წყევლი. ვაჟის და ცრულის მტერი.

თავისუფალი პრილაზი

აწ

ოპიონი მახვილი

„ფიჭუელის“ არმიის ერთი ამბავი შევიდა ორი ჯარისკაცი. — მე ბერლინის უნივერსიტეტში ტყუალობი. — თქვა ერთმა. — მეც იქ ტყუალობი. — მეც, დამთავრეთ? — არა, გამოიჩინეს. თქვენ? — მეც გამოიჩინეს. რასთვის გამოიჩინეს? — მე მისთვის, რომ გამოიჩინეს დროს ვერ ვეძარცვებო, თუ რა უფლება აქვს გერმანულ მოქალაქეს, თქვენ? — მე კი მისთვის, რომ სწორად მე ვეძარცვებო.

ბ. ი — ძი

ნაზ. გ. ლომის

ტყეა, სათვლელად კიბის, პარტიაში შევიდა კრება, გერმანული ოფიცერი სიჭიქაში მიხლდა...

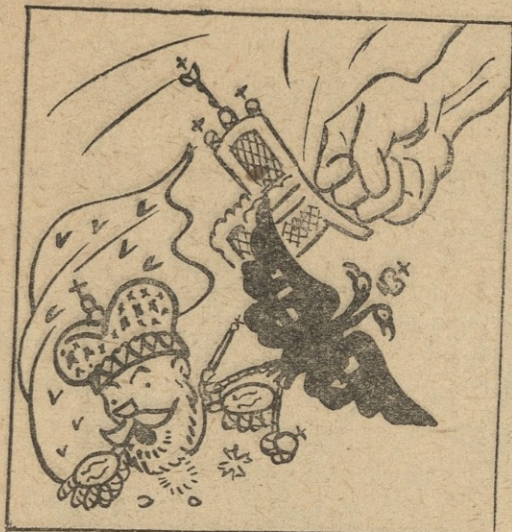

წამს გამოიწია ფიჭუელის ადგილი და ვერც თანა. — პარტიაში გულ მხარე შერისებება ატარა. უფროსი სიჭიქა: ანა, მედვრთი მტერს შეხვას დედაბოლო, მწამს ვიპოვი აქ ჩვენ სიჭიქა, ოქტომბრისთვის სამხატვრო.

და მივხვდები სიჭიქაში, სათვლელად კიბის, პარტიაში შევიდა კრება, გერმანული ოფიცერი სიჭიქაში მიხლდა...

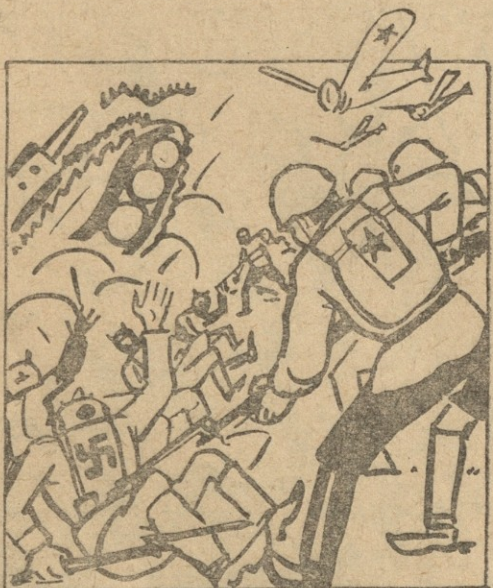

ცხრაასჩვიდმეტში, ოქტომბრის,
რაზმებად დაწყობილები,
რისხვად დავატყდით მეფის ტახტს,
ცარიზმს ვუმტვრიეთ კბილები.

სამოქალაქო ომისა
ხანძარში დავწვით ჩვენ მტრები:
თეთრებთან ერთად დავლევით
მომხდური ინტერვენტები.

ამ სამამულო ომშიაც
ვლევით მტერს შემოსეულსა,
მალე ვიხილავთ ამ ძალებს
ჩვენგან ნაცარმტვრად ქცეულსა.

— ჩვენი ღუჩესაგან მაინც აიღე მაგალითი.
— რაზე მეუბნები?
— თუ არ შეგიძლიან შენი ღუჩის პატრონობა, მასავით ნოქრად მაინც
დადექი სხვასთან.

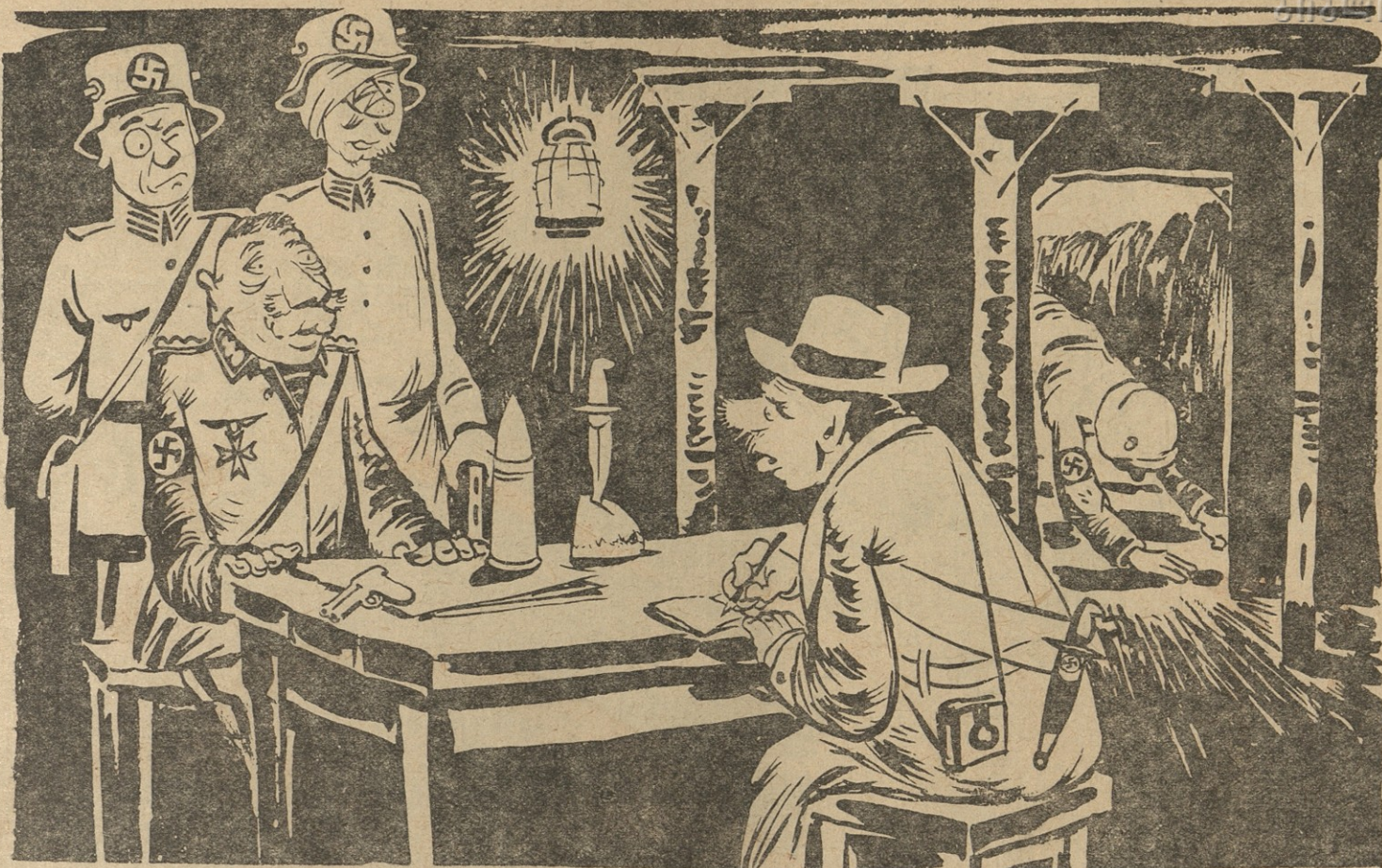
ნახ. ი. განფისა

სიყვანა და სჯება

— როგორ მწყინს, რომ ვერ მოვესწრები ამ საინტერესო ინფორმაციის ბო-
ლომდე მოსმენას.

ვიგანდი: — ისე, რომ თქვენი რამოდენიმე დივიზიადილუპა დღევანდელ ბრძოლაში, — მაშასადამე მე და-
ვწერ, რომ თქვენ ბრწყინვალედ გაიმარჯვეთ და დაღუპეთ საბჭოთა თორმეტი დივიზია.

გერმანელი სარდალი: დიახ, ასე, თან ისიც დაუმატეთ, რომ ჩვენ ზარალი არ მოგვსვლია.

ვიგანდი: — ვიცო ჰერ, გერმანელი ურუნალისტის ხელობა კარგად ვიცო.

გერმანელი ჯარისკაცის ბედნიერება

გერმანელთა მედპერსონალს აკრძალული აქვს ფრონტზე აკრიბოს ისეთი დაჭრილები, რომლებიც
მკურნალობის შემდეგ ჯარისკაცებად აღარ გამოდგებიან. (გაზეთებიდან).

აღმოსავლეთის ფრონტზე დაჭრილმა გერმანელმა ჯარისკაცმა შემდეგი შინაარსის წერილი გაგზავნა სახლში: „გინაროდეთ ჩემო საყვარელო დედ-მამავ და ცოლშვილო. მე ისე დავიჭერი, რომ მორჩენის შემდეგ ფრონტზე გასაგზავნად აღარ გამოვდგები. ცალი ხელი და ფეხი მომაწყვიტა ქვემეხის ყუმბარამ. ჯერჯერობით სა-
ველე ლაზარეთში ვიმყოფები. მკურნალობის შემდეგ, პირდაპირ სახლში წამოვალ, მართალია დავიჭერი, მაგრამ ამ ხნის განმავლო-
ბაში ჩემ „შრომას“ უქმად არ ჩაუვლია ვაჟკაცობისა და გულადო-
ბის გამოჩენისათვის (მოხუცების, ქალების და ბავშვების დაწოკება-
სა და გაუღებისათვის არ დამიზოგავს თავი!) ერთი ჯვარი უკვე მივიღე. ბლომად მაქვს ნაძარცვი. ხშირად ოფიცრებსაც უზიარებთ, რადგან გვაძლევენ უფლებას გავიდეთ ქალაქში, სოფლებში და წავართვათ მოსახლეობას თუ რამ საუკეთესო ნივთი გააჩნიათ.

იმედი მაქვს, რომ მორჩენის შემდეგ ასეთი დამსახურებისათვის ფიურერის და სახელმწიფოს წინაშე მეორე ჯვარსაც მომცემენ. იყავით კარგად. მელოდეთ, მალე გაგახარებთ ჩემი მოსვლით. თქვენი კარლი“.

კარლისაგან ასეთი წერილის მიღებამ ოჯახი აღაფრთოვანა. მარ-
თალია ინვალიდია, მაგრამ ცოცხალი ხომ არის. ესეც დიდი იმედია ოჯახისათვის.

გერმანიის საველე ჰოსპიტლიდან დაჭრილები გადაჰყავდათ. მე-
თაურთა შემადგენლობა ათვალიერებდა დაჭრილებს. უეცრად ერ-

თი გენერალი შედგა. დაიწყო ყვირილი, პირზე დორბლი მოსდი-
ოდა და ფეხებს აბაკუნებდა. ყველანი გაშტერებული მისჩერებო-
დნენ და ხმას არავინ იღებდა.

— ეს სახელმწიფოს და ფიურერის ლალატი! — დაიღრიალა გე-
ნერალმა.

— რამდენჯერ იყო გაფრთხილება, რომ არ იქნეს აკრეფილი ისეთი დაჭრილები, რომლებიც მკურნალობის შემდეგ ფრონტზე დასაბრუნებლად აღარ გამოდგებიან, ეგენი მუწუკებია, ზედმეტი ბარგია სახელმწიფოსი და ამიტომ არ ღირს მათზე შრომის დაკარ-
გვა და ხარჯის გაწევა. მოგვეცით საჩქაროთ, ვინც არ ასრულებს გერმანიის უმაღლესი სარდლობის ბრძანებას, ეხლავე დავხვე-
რტავთ! — დაიღრიალა გენერალმა და პირიდან დორბლები გადმო-
სცივდა.

იხევე სიჩუმე იყო. ხმას არავინ იღებდა. ალბათ გრძნობდნენ და-
ნაშაულს სახელმწიფოს და ფიურერის წინაშე.

დამთავრდა დაჭრილების გადაყვანა.

ოჯახი გულის ფანტაზიით მოელოდა კარლს და ყველას ეზოსა-
კენ ეჭირა თვალი, მაგრამ კარლი არსად სჩანდა. კარგა ხანია ის განისვენებდა რუსეთის ველებზე, როგორც სახელმწიფოს „ზედმე-
ტი“ ბარგი.

3. გ.ლი

ნახ. ს. ნადარეშილისა.

ლენინგრადადთან მედგარ დარტყმით
რომ აეწვა ზურგის ძვალი, —
ახლა მოსკოვს დაეტაკა,
ეს ქოფაკი — მთელის ძალით.

მაგრამ მას ვერ ეღირსება,
გადმოლახოს მტკიცე ზღრუბლი,
აქ, ჩვენს ხიზტზე ჩაემტვრევა
ამ ცოფიანს სქელი შუბლი.